

סטיגמות וסטריאוטיפים

מטרות:

- החניכים יבינו מה הם סטריאוטיפים/סטיגמות ויחשפו לסטיגמות שונות שפוקדות את קהילת הלהט"ב ומנהלות אותנו כבני אדם.
- החניכים יבינו כי סטריאוטיפים וסטיגמות הם מנגנון הגנה עבורנו כבני אדם לעשות הפרדה בין טוב ורע, לסדר את העולם אך הם אינם הכרחיים.
- החניכים יבינו כי חשיבה סטריאוטיפית היא שלילית, כי היא מקבעת אותנו ואת האחרים בתבניות אופי מסוימות המונעות מאיתנו להכיר ולהתקרב אחד לשניה.

חלוקת זמנים:

סטיגמות	60 דק'
הקראת המונח סטיגמה	5 דק'
סרטון סיווג אנשים	12 דק'
סיכום	5 דק'

עזרים:

- 5 דפי שאלות מנחות לגיבוש דמות סטריאוטיפית.
- לחפש אביזרים ותחפושות לדמויות.

מהלך הפעולה:

1. סטיגמות (60 דקות):

נעסוק בהתבטאות לרעה של הזהויות - סטיגמות. מחלקים את החניכים ל-5 קבוצות כשכל קבוצה מקבלת דמות בעלת זהות מינית מסוימת; סטרייט/ית, הומו, לסבית, טרנס/ית וביסקסואל/ית. כל קבוצה כותבת יחד על סמך שאלות מנחות את האפיון של אותה הדמות (נספח ג') ובוחרת נציג/ה שיציגו את אותה הדמות במליאה מול כולם.

דיון:

- למה בחרתם דווקא ככה לתאר את הדמות שקיבלתם?
- מה מהדברים בד"כ נכון ומה בד"כ לא? (מהניסיון האישי שלך)
- למה תיארת משהו שבד"כ לא נכון? מאיפה הסטיגמה הגיעה?
- מה היית מתאר/ת אחרת אם לא היית להט"ב, ואם לא היית מכיר/ה להטבפא"קים אחרים?

- מה הסטיגמות שמאפיינות להטבפא"קים?
- איך זה גורם לכן להרגיש?
- מה הסביבה שלכן חושבת על גאימות? איך זה משפיע עליכן?
- האם אתם/ן משתדלים/ות לפעמים "לא להתאים לסטיגמה" או אפילו לברוח ממנה?

לסיכום המשחק ניתן לראות סרטון מאחד העם 1 – שולה נמירוביץ' (3 דקות):

<https://www.youtube.com/watch?v=-xk9dls68Lg>

2. הקראת המונח "סטיגמה" (5 דקות):

היא אפיון של אדם כשונה מאחרים לשליה. לדוגמה: האדם בעל הסטיגמה נתפס כאדם רע, חלש, נכשל, מוגבל, בעל מום או חולה, ולכן הוא הופך בעיני החברה מאדם שלם ורגיל לאדם פחת ערך ונחות.

החברות השונות בעולם יצרו אמצעים שונים כדי לסווג את האנשים בכל חברה וחברה, ואת האיפיונים הנתפסים כרגילים וטבעיים לעומת אלו הנתפסים כסטיגמה באותה חברה. כאשר נכנסים למערכת חברתית מסוימת ניתן להבחין כבר ממבט ראשון באיפיונים האישיים ולזהות את "זהותו החברתית" של כל אדם.

השפעת הסטיגמה על הפרט הסוטה מהנורמה פועלת כמעגל קסמים, כמשוב חיובי החוזר ומגביר את התהליך שהוחל בו. החברה מצרה את צעדיו של הסוטה מהנורמה בתחומי הכלכלה, החברה והמשפחה. נסגרות בפניו אפשרויות עבודה, קשריו העסקיים נפגעים ויכולתו לתפקד נפגמת. הוא נתקל ביחס של חשד, איבה, או סקרנות.

3. סרטון סיווג אנשים לנטייתם המינית על סמך מראה ומאפיינים חיצוניים (12 דקות):

https://www.youtube.com/watch?v=B2g0lhAuSAw&ab_channel=Cut

**ניתן לתת לחניכות להצטרף לניחוחים!

4. סיכום (5 דקות):

השימוש בסטריאוטיפים הוא אנושי ומוכן ובא לענות על הצורך האנושי לסדר אנשים בסדר מסוים כשאנשים לא מכירים אחד השני. הקושי עם השימוש בסטריאוטיפים הוא שהוא לא תמיד נכון ושהוא שם חוצץ בין אנשים ומונע מהם להכיר אחד את השני באמת. בשלבים המתקדמים יותר, סטריאוטיפים מובילים לאפליה ולגזענות. הסטריאוטיפים שקיימים כלפי הקהילה הם רבים ומגוונים ורובם מוצגים באופן שלילי (אין לי מושג מה רע בלהיות בחור עדין) ועלינו לשים לב שאנחנו לא מנסים בכוח לברוח מהסטריאוטיפ ובכך לפספס את מי שאנחנו רוצים להיות. עלינו ללמוד לחיות לצד הסטריאוטיפ, להראות מה

טוב בנו ובכך להוריד מכוחו.

5. אם נשאר זמן - סטיריאופי - אנסמבל ציפורלה (5 דקות):

https://www.youtube.com/watch?v=y5UyOclY0Ag&ab_channel=TziporelaEnsemble-%D7%90%D7%A0%D7%A1%D7%9E%D7%91%D7%9C%D7%A6%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%A8%D7%9C%D7%94

נספחים :

שאלות מנחות למרכיבי הזהות הסטיגמטיים:

סטרייט/ית

- מה שמו/ה?
- גיל?
- במה עובד/ת?
- האם יש בן/בת זוג? כמה זמן כבר?
- היכן פגש/ה את בן/בת הזוג?
- האם התנסו אי פעם בניסיון עם בני/בנות אותו המין?
- האם הוא/היא סטרייט לגמרי או הומו/לסבית מודחקים?
- היכן גר/ה?
- מה החלומות שלו/שלה?
- לאן יוצא/ת?
- יש בן/בת זוג או אין? כמה זמן יחד? מתכננים חתונה?
- לאיזו מפלגה מצביע/ה?
- האם יש חיית מחמד ואיזו?
- איך נראה/ת מה לובש/ת?
- בילוי מועדף?
- הומופוב/ית?
- האם יש לו/לה חבר/ה הומו/לסבית? מה מידת הקרבה?
- איך היה/ הייתה מגיב/ה אם בנה/ בתה היה נולד/לסבית?
- מה המאכל המועדף עליו/ה?
- האם התגייס/ה? מה עשה/עשתה בצבא?
- מעשן/ת?

- האם הוא/היא מאושרים?

הומוסקסואל

- מה שמו?
- גיל?
- איך נראה ומתלבש?
- האם גברי או נשי?
- היכן גר/ה?
- האם בארון?
- היכן מבלה?
- במה עובד?
- האם הוא נאמן?
- יש בן/בת זוג או אין? כמה זמן יחד? מתכננים חתונה?
- האם מתכנן להביא ילד? ואם כן: אימוץ? פונדקאות? חברה?
- מה החלומות שלו?
- לאיזה מפלגה מצביע?
- האם יש חיית מחמד ואיזו?
- הומופוב?
- מה המאכל המועדף עליו?
- האם התגייס לצבא ואם כן מה עשה?
- מעשן?
- האם יש לו/לה חבר/ה הומו/לסבית? מה מידת הקרבה?
- האם מאושר?
- האם כבר מהילדות הרגיש שהוא הומוסקסואל?
- האם יש לו רכב?

לסבית

- מה שמה?
- גיל?
- איך ניראת/מתלבשת?
- היכן מבלה?
- האם בארון?

- האם גברית או נשית?
- יש בן/בת זוג או אין? כמה זמן יחד? מתכננים חתונה?
- במה עוסקת?
- האם מתכננת להביא ילד?
- האם תיכנס להריון?
- כמה פעמים יוצאת בחודש ולאן?
- מי החבר/ה הכי טובה שלה ומה שמו/שמה?
- האם נאמנה?
- במה עוסקת?
- כיצד מגדירה את הזהות המינית שלה?
- האם מבשלת בבית?
- האם נוהגת כשיוצאים לבלות?
- על מה חולמת?
- לאיזה מפלגה מצביעה?
- האם יש לה חיית מחמד ואיזו?
- מה המאכל המועדף?
- מה עשתה בצבא?
- מעשנת?

טרנס/ית

- האם הוא/היא MTF או FTM?
- מה השם לפני השינוי ואחרי?
- בן/בת כמה?
- ממתי יודעת/שהוא היא טרנס? מתי החליטה/לשנות?
- איך נראה/ת עכשיו?
- אחרי ניתוח או לא?
- האם משפחתו/ה מקבלת אותו/ה?
- היכן מתגורר/ת?
- האם חיה עם ההורים?
- במה עובד/ת?
- יש בן/בת זוג או אין? כמה זמן יחד? מתכננים חתונה?
- האם במפגש ראשון ניתן לזהות שהוא אינו אישה/גבר אמיתי/ת?
- האם מאושר/ת?

- האם כבר מהילדות הרגיש שהוא/היא טרנס'?
- האם יש לו/לה רכב? אם כן איזה?
- מה חלומו/ה?
- לאיזה מפלגה מצביע/ה?
- איזו חייית מחמד יש לה/ו?
- מה המאכל המועדף?
- האם התגייס/ה לצבא? אם כן לאן?
- מעשן/ת? אם כן מה?

ביסקסואל/ית

- מה שמו/ה?
- גיל?
- במה עובד/ת?
- איך נראה/ת?
- האם בארון?
- בן/בת כמה?
- יש בן/בת זוג או אין? כמה זמן יחד? מתכננים חתונה?
- מה הנטייה החזקה יותר (נשים או גברים)?
- במה עוסק/ת?
- חלומות לעתיד?
- לאיזה מפלגה מצביע/ה?
- האם גר/ה עם ההורים?
- האם מאושר/ת?
- האם יש רכב אם כן איזה?
- האם התגייס/ה לצבא? לאן?
- האם יש חייית מחמד? איזו?
- מאכל מועדף?
- האם עוד מתלבט/ת בזהות המינית?
- האם מעשן?
- איזה חלומות?